

Slovo k veci

Milí Ompitálčania,

sme tu opäť s ďalším vydaním Doľanských novín a veríme, že si na nás už začínate zvykať a radi si prečítate čo-to o dianí v našej obci. Zaujímavých tém sa za tie tri mesiace nazbiera vždy dosť, až má človek niekedy pocit, že udalosti spred troch mesiacov sú už dávno zabudnutá téma - napríklad taká Turistika pre všetkých začiatkom augusta. Tradičná akcia sa tento rok vydarila, vyšlo počasie, aj guľáš sa dal jesť, všetko bolo ako má byť. Zorganizovať, pripraviť a zabezpečiť akciu pre takmer osemsto ľudí nie je maličkosť, o to väčšia vďaka patrí všetkým dobrovoľníkom, ktorí už roky Turistiku neúnavne pripravujú.

A práve to je možno dôvod na zamyslenie - že takúto veľkú, známu akciu s dlhoročnou tradíciou pripravujú členovia KST Doľany a ďalší nadšenci a dobrovoľníci takpovediac „na kolene.“ Čo sa stane, ak raz dobrovoľníci nebudú vládnuť, môcť či chcieť? Turistika skončí? Možno by bolo vhodné túto zrejme najdôležitejšiu akciu v obci sprofesionalizovať, oficiálne ju podporiť, organizačne zabezpečiť. Samozrejme, bez dobrovoľníkov a obetavcov to nikdy nepôjde, ale zodpovednosť za úspešný priebeh takéhoto veľkého podujatia by nemala ostať iba na bedrách turistických nadšencov.

Iste, povieť si, ľahko sa mudruje, ale zoženie peniaze a všetko pôjde ľahšie. Veru, bez financií sa dnes obec ani jej podujatia nemôžu rozvíjať. Žiaľ, ako sa dočítate na ďalšej dvojstrane, obce dostanú na budúci rok menej peňazí, napriek sľubom sa vôbec nezlepšuje prístupnosť k eurofondom, aj kedysi štedrý spoznorí musia šetriť.

Neostáva iné, ako hľadať ďalšie a ďalšie spôsoby, ako pre obec získať nejaké peniaze a šetriť kde sa dá. Jednou z vízií starostu sú občianske združenia, záujmové spolky, ktoré by v Doľanoch mohli existovať, vymýšľať akcie, ktoré by Doľančanom uľahčili a spríjemnili život. A ktoré by mohli získať peniaze tam, kde na to obec nemá nárok. Spolok pre krajší život v Doľanoch je prvá lastovička, tak im držme palce a hlavne dúfajme, že to nebude lastovička jediná. Iste, pre každého je to robota navyše, ale všetko to robíme pre nás a pre naše deti, tu u nás, ako chceme my. V Doľanoch žije spústa šikovných, obetavých, čestných a pracovitých ľudí - a to je kapitál, s ktorým sa dá vytvoriť veľa aj keď peňazí bude menej.

Na záver nám dovoľte poďakovať sa všetkým, čo podporujú vychádzanie Doľanských novín či už príspevkami, tipmi, skladaním hárok, roznášaním do schránok alebo finančnými darmi. Pomôže nám každá ochotná ruka, každý darovaný cent - aby už starosta nemusel platiť tlač (lebo všetko ostatné robíme bezplatne) z vlastného vrecka. A aby sme si všetci mohli spokojne po vyjdení každého ďalšieho čísla Doľanských novín spolu sadnúť na kofolu, ako táto partia usilovných kolportérov.

Ďakujeme!
Redakcia

Vážení spoluobčania,

ani sa nenazdáme a Vianoce nám klopú na dvere, ale ešte je to dlhý čas na prácu, ktorú je potrebné urobiť. Prioritné je dokončiť opravu a rekonštrukciu miestnych križovatiek. Lahko by sa robilo, keby bolo začo. V rozpočte nato peniaze určené neboli a zháňajú sa len veľmi ťažko. Krízu má takmer každý. Ale známe „všetko zlé je na niečo dobré“ platí aj u nás. Roky neriešené problémy s mostami na Papierni a pred domom č. 79, podmytú cestou povyššie dediny, sa za pol roka podarilo vyriešiť a do konca novembra by sme mali byť s prácami hotoví. Onedlho budeme rekapitulovať rok 2011, ktorý rozhodne nebol ľahký. A ten nasledujúci nebude o nič ľahší. No vyplakávanie nám nepomôže, musíme si pomáhať sami. Preto som rád, že sa ľudia v Doľanoch prebúdzajú, vymýšľajú nové aktivity, lebo to robíme všetko sami pre seba. Kalendár akcií na koniec roka i na budúci rok sa plní tak, že o chvíľu bude málo voľných termínov. A to je dobre. Vážim si aktivitu poslancov, športovcov, turistov, hasičov, pokoc sponzorov, skrátka všetkých, čo dokážu urobiť niečo aj pre ostatných a ďakujem im. Rád uvítam do života aj občianske združenie „Spolok za krajší život v Doľanoch,“ do činnosti sa pustili s veľkým elánom. Pracujú s deťmi, zapojili do činnosti rodičov. Jedným z prvých výsledkov bude I. Ompitálsky jarmok. Plány majú smelé a držím im palce, aby sa OZ dožilo dlhého a hlavne aktívneho života. Teší ma, že v januári obnovíme tradíciu a do života privítame najmenej 15 novonarodených malých Doľančanov. A budem veľmi rád, ak si na Silvestra pred polnocou pred obecným úradom spoločne dáme novoročný pripitok. Srdečne vás všetkých pozývam. Keďže ďalšie číslo našich novín vyjde až začiatkom februára, už teraz vám všetkým vinšujem do roku 2012 veľa zdravia, susedského porozumenia, vzájomného tolerovania a možno aj odpúšťania, lebo Život budeme mať taký, akým si ho urobíme.

Jozef Mruškovič, starosta

Malá sonda do momentálnej finančnej situácie obce Dolňany

Stále ide „len“ o peniaze

Nepriaznivý stav obecných financií v tomto volebnom období ešte skomplikovala júnová povodeň a množstvo ďalších, neplánovaných nákladov, ktoré spôsobila. Zabrzdili sa tak rozvojové aktivity obce i plánované investície, ktoré mali priniesť Dolňanom úspory vo výdavkoch.

Kam s ním? Za odvoz a uskladnenie odpadu si budeme musieť priplatiť

Na poslednom zasadnutí OZ zaznela aj správa hlavného kontrolóra obce o hospodárení za I. polrok 2011. Podľa nej obec plní príjmovú časť na 80,59 % a výdavkovú časť na 55,63 %. Hlavný kontrolór tiež skonštatoval, že obec v žiadnej položke výrazne neprekračuje stanovený rozpočet, no súčasne žiada o maximálne šetrenie a nabáda aj naďalej k opatrnosti v oblasti výdavkov. To znamená aj naďalej šetriť ako sa dá a hľadať ďalšie možnosti zvýšenia príjmov do obecného rozpočtu.

Po vode prichádzajú iné starosti

O likvidácii následkov povodní, ktorá tvorí významnú časť výdavkov obce, píšeme na inom mieste. Ak všetko pôjde dobre, najdôležitejšie opravy by mali byť hotové najmä vďaka sponzorom do konca roka. Obec satiež zapája do programu revitalizácie krajiny, v rámci

ktorého vzniknú nad Dolňanmi nové vodozádržné stavby. S odznievaním „povodňových“ problémov však starosta začínajú viac trápiť otvorené záležitosti, ktoré sa chystal riešiť ešte pred povodňami. Preklenovací úver za úpravu námestia, chodníkov a stavbu multifunkčného ihriska sa obci už podarilo splatiť, ostáva ešte splatiť riadny úver.

Svetlo naše drahé

Z hľadiska úspor na bežných výdavkoch obce má starosta v pláne okrem iného aj opravu, resp. výmenu pouličného osvetlenia. „Dnes nám nefungovalo sedem lúčov zo stovky a k tomu tri reproduktory obecného rozhlasu,“ hovorí. Pritom za ističe sa musí platiť 30 eur mesačne bez ohľadu na to, či lampa svieti alebo nie. Navyše, prenájom vysokozdvížnej plošiny na opravy stojí 20 eur za hodinu. Investícia do nového osvetlenia sa teda rozhodne oplatí, aj keby to neboli hneď

najmodernejšie a najúspornejšie (a najdrahšie) LED svietidlá, ale „len“ úsporné žiarivky s dlhšou životnosťou. „Jedna dvojtrubicová stojí 120 eur, výmena v celej obci by vyšla na 12 tisíc a veľká časť týchto peňazí by sa dala získať z fondov,“ vysvetľuje svoje zámery na najbližšie obdobie.

Všetci budeme platiť viac...

Onedlho sa bude pripravovať rozpočet obce na budúci rok, ktorý už musí byť podľa nového zákona vyrovnaný, teda obec nesmie ísť do mínusu. Ako sa tento „skvelý“ zákon podarí samosprávam dodržať, keď štát im neustále berie peniaze a pridáva povinnosti, je otázne. Musia hľadať zdroje kde sa dá. Najbližšou úlohou pre obecné zastupiteľstvo preto bude o.i. vypracovať a schváliť VZN o úprave miestnych poplatkov a daní. Dolňany majú napríklad v porovnaní so všetkými okolitými dedinami najnižšie poplatky za odvoz odpadu, ktoré sa dlhé roky nemenili.

Sme najlacnejší

Zatiaľ čo v Dolňanoch platíme iba 13,50 eur na obyvateľa za rok, v Štefanovej je to 17,15 eur, v Píle 18,25 eur, Šenkviaciach 19, Budmericiach 20 a v Častej dokonca 22,63 eur. Naša obec teda musí doplácať najviac, a bude doplácať stále viac, pretože sprísňujúce sa predpisy spôsobujú, že likvidácia odpadu odvozom na skládku bude stále drahšia. Dôvod je dotlačiť ľudí a obce k tomu, aby viac odpadu separovali tak, aby ho firmy nemuseli odvázať na skládku, ale mohli využiť ako druhotnú surovinu alebo na výrobu energie.

Pomôže nový zákon?

Lenže celý tento systém je momentálne deformovaný a pre obce nevýhodný - napríklad Dolňany dostanú za separované plasty 300-400 eur, ale za ich

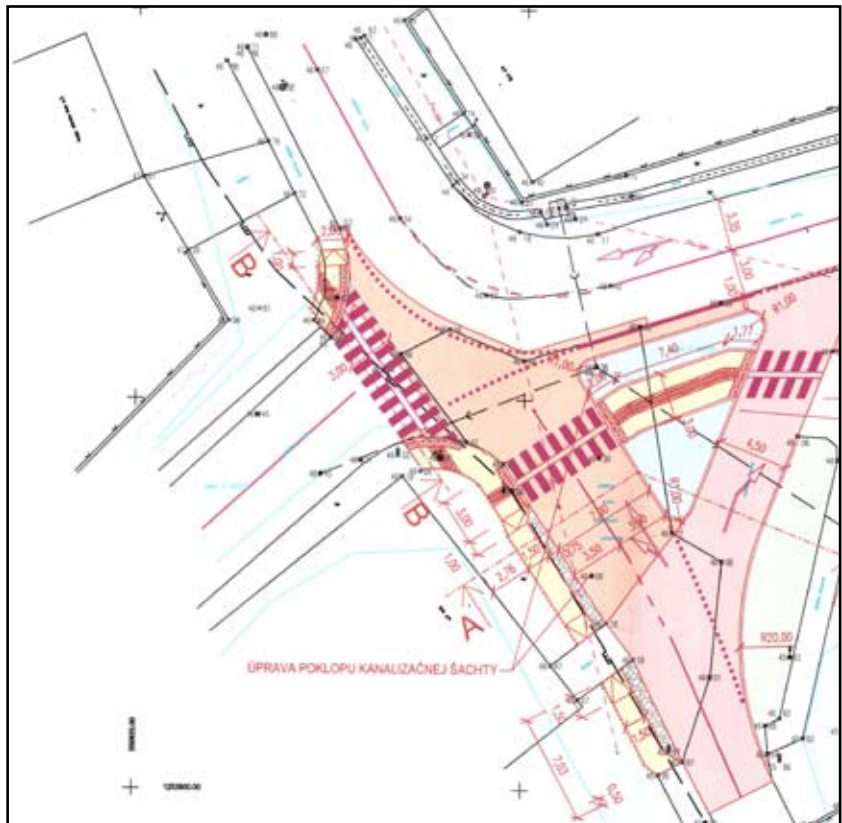

odvoz zaplatia štyrikrát viac. Predpokladá sa, že nový zákon o odpadovom hospodárstve, ktorý by mal parlament schváliť do konca tohto roka, tieto anomálie odstráni, aby separovanie a recyklácia boli výhodné pre všetkých, aj pre obce a ich obyvateľov.

Kým však začnú platiť nové pravidlá, treba vnieŤ poriadok do súčasného systému, čoho nevyhnutným dôsledkom bude, žiaľ, aj zvýšenie poplatkov za odvoz komunálneho odpadu. Platiť bude musieť ten, kto odpad produkuje, a nie obec. Rada od starostu: poctivo triediť a do kontajnerov hádzať naozaj iba to, čo nejde doma či na humne zužitkovať inak.

Nie daňovému mixu!

Na strane príjmov obec predpokladá výpadky v podielových daniach, ktoré by boli ešte väčšie, ak by prešiel ministerstvom financií pretláčaný „daňový mix.“ „Jednoznačne to odmietame,“ hovorí starosta Mruškovič, „pretože dopad je zlý na obce, na ľudí. Dnes sa nevykrádajú banky, ale po

Takto by mala vyzerat' povodňou poškodená križovatka po rekonštrukcii oprave

centoch sa okrádajú všetci ľudia. Ak o korunu niečo zdaním všetkým, mám hneď 5 miliónov. Mohli by sme nadávať na vládu, na politiku, ale nič nám to nepomôže a nič tým nevyriešime,“ dodáva.

Výpadok za výpadkom...

Príjmov máme menej, pretože vypadla daň z hracích automatov, z Jaslovských Bohuníc, zatiaľ sa nedarí rozbehnúť predaj pozemkov na výstavbu rodinných domov v lokalite za rybníkom. Ak by sa tento projekt podarilo úspešne zrealizovať, obec by mala na opravu veže, výmenu osvetlenia, i na kúpu školy. Ale predat' v dnešnej dobe 24 pozemkov je nereálne. „Nestíham všetko, a takáto veľká akcia by si vyžadovala celého človeka,“ vysvetľuje starosta. Navyše, k pozemkom by bolo treba vybudovať inžinierske siete, čo tiež nie je malá investícia...

A čo eurofondy?

„Sme asi jeden z najskorom-

povanejších a najbyrokratickejších štátov na svete,“ tvrdí po skúsenostiach s eurofondami J.Mruškovič. „Vidím, koľko iní starostovia vymysleli projektov, ktorých vypracovanie museli zaplatiť, a načo im to bolo? Obec musí zaplatiť projekt, čo nie je malá suma, bez akejkoľvek garancie, že naň nakoniec získa peniaze.“ Podľa starostu má zmysel rozbiehať u nás veľké projekty, ale skôr sa sústrediť na čiastkové, menšie akcie, kde je väčšia šanca na získanie prostriedkov

Ideme ďalej

„Napriek zložitej situácii skomplikovanej povodňou sme neustrnuli, obnovujeme obec a chceli by sme osloviť všetkých, čo by vedeli pomôcť. Dvere sú otvorené pre každého, komu záleží na tejto obci a vedel by pomôcť. Každá ruka a hlava, myšlienka sa cení, budeme si veľmi vážiť tých, čo nám pomôžu nielen fyzicky, ale aj dobrou radou kde a ako čo vybaviť,“ vyzýva starosta.

Na odstraňovanie škôd po povodni prispeli:

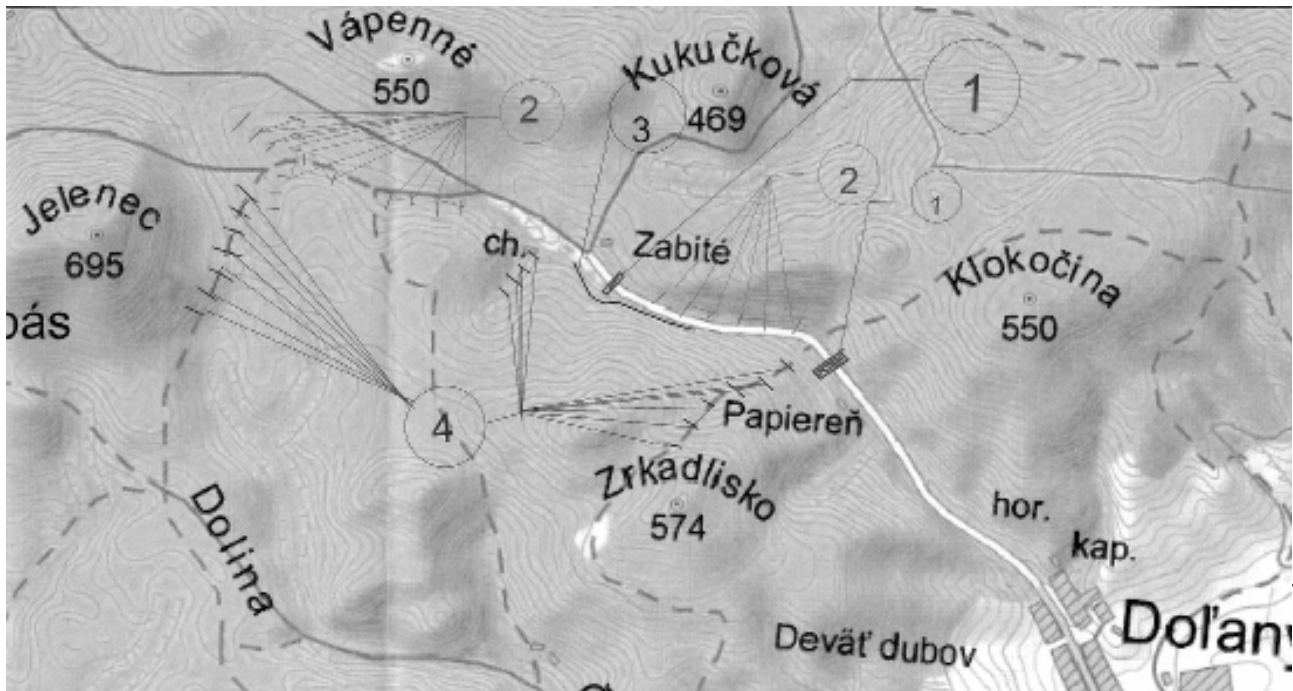
- 100 € Obec Budmerice
- 50 € pán Miroslav Monsberger (Bolatice)
- 300 € rodina Tibora Jakubca
- 2000 € LiV-EPI, s.r.o.
- 500 € Obec Štefanová
- 2000 € mesto Pezinok
- 100 € pán Viliam Zigo, Bratislava
- 2028 € RKFÚ Bolatice
- 4479 € Obec Bolatice a Turisti z Bolatic
- 100 € pani Elena Slaninková
- 3000 € PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.
- 5000 € Nadácia Slovenskej sporiteľne
- 2000 € ZMOS

Všetkým veľmi pekne ďakujeme!

Prevenca proti povodniam

Ako bojovať s veľkou vodou

Legenda k obrázku: 1. Prehrádzky; 2. Garnisáže; 3. Zasakovací pás; 4. Odrážky

Naša obec sa v rámci realizácie preventívnych opatrení proti povodniam zapojí do projektu Program revitalizácie krajiny, ktorý na Slovensku funguje od roku 2010.

Program vznikol a prebieha pod gesciou splnomocnenca vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny Martina Kováča. Výkonným manažérom programu je známy aktivista a predseda MVO Ľudia a voda Michal Kravčík. **Hlavným cieľom je vybudovať v krajine jednoduché vodozádržné prvky z prírodných materiálov tak, aby spomalili odtok vody zo svahov do potoka.**

„Podstatné je riešiť to, za akých podmienok voda vstupuje do systému povodia. Nemôžeme sa zaoberať iba tým, že riešime vodu v potoku alebo rieke, ak už tam pritečie. Nie je pravda, že ak sa určitý profil správne nadimenzuje, územie tým bude ochránené pred záplavami - riziká sú hlavne

v poškodení krajiny, po ťažbe dreva, v chýbajúcej protieróznej ochrane,“ povedal pre Doľanské noviny splnomocnenec vlády M. Kováč.

M. Kravčík tvrdí, že najviac sa na zhoršovaní situácie podieľajú ani nie tak odlesnené plochy, ako skôr **zväžnice a nevyužívané lesné cesty po ťažbe dreva, ktoré sú v podstate ideálnymi korytami pre rýchly odtok prívalovej vody do údolia.** Na Slovensku ich vraj máme dvestotisíc (!) kilometrov...“Ešte sme nepadli na samé dno konfliktu. V praxi sa naďalej kanalizuje krajina množstvom nezmyselných vodohospodárskych projektov, napríklad odvodňovanie diaľnic, pribúdanie nových a nových ciest v lesnej i poľnohospodárskej

krajine. Je potrebné meniť množstvo legislatívy odstavčného zákona, cez územné plánovanie až po **ochranu prírody na princípe „nechaj dažďovú vodu tam, kde padne,“** tvrdí M. Kravčík.

PRK je vzhľadom na použité technológie výsostne ekologický program a má ďalší významný efekt v tom, že samosprávam umožňuje dočasne zamestnávať bez záťaže obecného rozpočtu miestnych občanov bez práce. **Sú to doslova komunitné projekty, ktoré si obce úspešne dokážu manažovať samé.** Skúsenosti z prvej fázy programu, do ktorej sa zapojilo 20 slovenských obcí, dokazujú správnosť tejto koncepcie. „Zadržujeme vodu v krajine, čo pomáha zlepšiť vodný režim územia a hlavne umožňuje vydať viac vody vtedy, keď neprší. Ak voda rýchlo odtečie, potoky sú suché. A zároveň, ak je viac vody,

obnovuje sa biodiverzita,“ dodáva M.Kováč.

Do druhého realizačného projektu Programu revitalizácie krajiny pre rok 2011 sa prihlásilo 634 obcí. Z tohto počtu bolo do projektu zaradených 350 obcí, ktoré splnili kritériá pre zaradenie. **Jednou z nich sú aj Dol'any.** Kompletný zoznam je uverejnený na internetovej stránke splnomocnenca: www.krajina.gov.sk.

Projekty sú zamerané najmä na horné časti povodí, pričom sa zohľadnil počet drobných vodných tokov prameniach v katastri obce, povodňová ohrozenosť, výška povodňových škôd na majetku obce, ako aj miera evidovanej nezamestnanosti v okrese. **Na realizáciu vodozádržných opatrení nad obcou získali Dol'any z Programu revitalizácie krajiny 20 tisíc eur, za ktoré sa má v povodí potoka Podhájsky pod dohľadom odborného garanta od októbra 2011 do marca 2012 postaviť spolu 41 rôznych vodozádržných prvkov s celkovou kapacitou 10 500 m³ vody.**

Takto to vyzeralo pred povodňou na moste č.79.

V odbornej analýze k projektu sa uvádza, že v prípade Podhájskeho potoka s plochou povodia 8,01 km² a dĺžkou údolnice 6,45 km tvoria **najväčšie povodňové riziko pomerne dlhé svahy, odlesnené v dôsledku veternej kalamity, ďalej plytké pôdys obmedzenou zasakovacou schopnosťou v doline potoka, ale tiež pomerne hustá sieť približovacích liniek, zväžnic a odvozných lesných ciest**, čo pri extrémnych zrážkach spôsobuje rýchly odtok spadnutej dažďovej vody a následne povodňovú vlnu.

Aj na vzniku poslednej veľkej povodne v júni t.r. sa podieľali obrovské množstvá zvyškov po ťažbe hlavne kalamitných porastoch. Haluzovinu, pne a kmene voda odnášala do údolia, kde sa zachytávali a vzpriečili na brehovom poraste, čo spôsobilo vzduť hladiny, vznik menších a väčších jazierok, kde sa voda zberala až do chvíle, keď sa takéto hrádze naraz popretŕhali a následným domino-efektom vznikla nepochopiteľne veľká povodňová vlna.

Ako vidno na náčrte, zachytenie povrchového odtoku na približovacích cestách a zväžniciach je riešené **26 drevenými odrážkami** z guľatiny dlhými od 3 do 3,5 metra s rozptylom zachytenej vody do porastu a v zasakovacích jamách. Na nevyužívaných lesných cestách sú naplánované **zasakovacie minipásy** vedené kolmo na os cesty a pol metra vysoké guľatinové prahy, zabraňujúce ešte väčšiemu vyjarčeniu nepoužívanej lesnej cesty.

Pre spomalenie odtoku vody z holých kalamitných plôch boli navrhnuté **zasakovacie pásy** v celkovej dĺžke 900 metrov – sú to v podstate vodorovne vedené plytké priekopy, ktorých účelom je zadržať približne 2700 m³ vody na svahu až kým nevsiakne do pôdy.

Na vysychajúcich drobných vodných tokoch (prítokoch Podhájskeho potoka) sú navrhnuté **dve prehrádzky zo sypaného lomového kameňa**. Prehrádzka v kilometri 1,9 by mala zadržať 2200 m³ a prehrádzka na kilometri 2,6 až 2700 kubíkov vody. Na tieto prehrádzky nadväzuje **systém veľkých garnisáží** zo sypaného kameňa (6 nad každou prehrádzkou), ktoré majú zabrániť ich rýchlemu zaneseniu splaveninami a zvyškami po ťažbe. Ich zádržná kapacita je vyrátaná na 1440 m³.

Navrhnuté opatrenia sú len to najnutnejšie, čo treba nad Dol'anmi momentálne zrealizovať, a na čo momentálne postačujú finančné prostriedky. V ďalších etapách je však potrebné pokračovať v komplexnom riešení celého povodia Podhájskeho potoka.

Školáci s božím požehnaním

Dva mesiace spoza lavíc

Kto by sa nazdal, že prázdninám je už dva mesiace koniec? Začal sa nový školský rok 2011/2012. Pre niektorých prvý, pre niektorých posledný a pre niektorých rovnaký ako tie ostatné. Piaty september sa však pre našich štyroch prvákov stal nezabudnuteľným a povzbudiť túto „budúcnosť Doľančanov“ si nenechal ujsť ani pán starosta. Spolu so starými zvykmi bolo treba nadviazať aj na nové vzťahy, čoho výsledkom bolo, že tohtoročné Božie požehnanie na žiakov prýštilo z rúk už nového pána farára. A nielen na školopovinných a všetkých ich fanúšikov v kostole, ale aj na školské tašky, ktoré sú ich každodennou a neodmysliteľnou súčasťou.

O tom, že to Božie požehnanie naozaj prišlo, netreba veľmi pochybovať. Veď stačí si spomenúť na hodiny strávené vo viniciach, nejednu plnú vlečku či sladký burčiak, polička plné kláskov, tekvic, oťažené halúzky ovocných stromov... To i každú inú dopriatu poživeň deti prestali brať ako samozrejmosť a 23. septembra sa svätou omšou spoločne s ostatnými poďakovali za hojnosť slnka, tepla i dažďa...úrody, každodennej

desiaty. Avšak netreba si myslieť, že úroda je len pre žalúdok. Nám z nej vznikla hotová galéria – kukuricový motýľ, gaštanová húsenica, hrušková myška, tekvicoví panáci či zemiakový netopier. Fantázii sa medze nekladú. A nekladú sa ani vám, takže až o rok bude opäť za čo ďakovať, tak sa pozastavte a prídte sa potešiť pohľadom na umelecké diela.

1.október. Áno, umelecké diela vznikali aj v tento deň, deň ako stvorený na oslavovanie!!!

Medzinárodný deň starších ľudí? Hudby? Lekárov či vegetariánov? Áno, toho všetkého, no najmä školskej brigády a rodičov, ktorým je slovo ľahostajnosť cudzie. Mladší či skúsenejší, na hodinku, dve či tri alebo aj štyri...? veď je to jedno! Chuť spraviť deťom krajšie prostredie na školskom dvore nás spájala. Nemyslím tým námestíčko pred kostolom, ktoré je, žiaľ, zatiaľ naším jediným výbehom. Mám na mysli niečo dávno skryté. Dvor, kam sa mohlo vkročiť iba z učiteľského bytu, pretože stará brána bola na spadnutie. Dvor, ktorý po dlhé roky v tajnosti iba chátral. Motyky, krompáče, hrable, pílky, lopaty a fúrik, dobrá nálada a pracovitosť, to všetko stačilo na to, aby sa „nedotknutý prales“ premenil na rajskú záhradu. Že by ste ten dvor radi videli aj na vlastné oči? Stačí povedať! Priateľom školy môže byť každý, nielen rodičia! Na šťastie táto brigáda nebola poslednou....stačí ak budete mať chuť zaspomínať si na školské časy...vezmete si motyčku...a my vám už radi poukazujeme.

Toto už je minulosť - školský dvor dnes slúži žiakom vďaka rodičovskej brigáde

Učiteľia ZČŠ Sv.Leonarda

Nové občianske združenie sa predstavuje

Pre krajší život v Doľanoch

Zo všetkých médií sa na nás valia informácie o hospodárskej kríze, o nutnosti zvyšovania štátnych príjmov, čo de facto znamená znižovanie našich príjmov, o percentuálnom narastaní rodín, ktoré žijú na prahu chudoby, o nutnom šetrení v samosprávach, o nedostatku peňazí na všetkých úrovniach.

„Dobre už bolo“

Tento povzdych je po deprimujúcich mediálnych správach namieste. Namieste však nie je, ak sa s tým zmierime a nič pre náš lepší a krajší život neurobíme. Máme len jeden život, preto si ho treba vážiť a urobiť všetko pre to, aby sme ho prežili čo najlepšie. Takéto úvahy viedli piatich občanov našej obce k založeniu občianskeho združenia SPOLOK PRE KRAJŠÍ ŽIVOT V DOĽANOCH, ktorý bol registrovaný na Ministerstve vnútra SR dňa 12.10.2011. Kto iní, keď nie my, občania obce Doľany, nám už môže zlepšiť život?

Čo chceme

Zámerom združenia je, aby sme žili družnejšie, pomáhali slabším, rozvíjali schopnosti našich detí, venovali sa chorým a starým, pamätali si svoju históriu a veselo si spolunaživali. To všetko s aktívnou spoluprácou samosprávy obce. Bez nej to nejde. Bez peňazí to tiež nejde. Občianske združenie ich má možnosť získať na projekty z rôznych fondov, grantov a nadácií. Žiadnu činnosť však ani nejde realizovať bez aktívnej účasti nás všetkých, obyvateľov Doľan. Ak budeme mať peniaze, súčinnosť samosprávy obce a aktívnych dobrovoľníkov, veríme, že sa nám podarí zrealizovať zámery, ktoré

sme si pri zakladaní určili. Z aktivít, ktoré sú ľahšie realizovateľné a nie sú na to potrebné veľké financie, chceme napríklad zrealizovať rôzne spoločenské, kultúrne, športové, vzdelávacie a záujmové aktivity.

Na začiatok

Prvou našou viditeľnou aktivitou bude 1. Ompitálsky jarmok dňa 12. novembra 2011. Chceme nadviazať na jarmočnú výsadu, ktorú obci udelil 20. februára 1582 Rudolf II. cisár a uhorský kráľ mestečku patriacemu pod hrad Červený Kameň. Viete o tom, že by ich niekto zrušil? Takže využime túto výsadu a stretneme sa v kultúrnom dome od 10,00 hod. do 18,00 hod.

Prvým záujmovým krúžkom pod záštitou nášho OZ, a nielen pre deti, sú Tvorivé dielne, kde sa zoznámite a vyskúšate si rôzne výtvarné techniky. Víťame nielen deti, ale aj rodičov či prarodičov. Bližšie informácie o konaní krúžku budú oznámené obvyklým spôsobom, a to letáčikmi a obecným rozhlasom. Plánujeme zorganizovať aj divadelné či filmové predstavenia v dome kultúry, ale aj prednášky odborníkov (lekára, právnicka a pod.) na témy, o ktoré prejavíte záujem.

Dajme o sebe vedieť

Ak sa združeniu podarí zohnať viac peňazí, radi by sme sa podieľali na obnove historických pamiatok obce, na zriadení pamätnej izby významných doľanských osobností, na osadení lavičiek a smetných košov a iných menších stavebných projektoch, ktoré by skrášlili obec a život v Doľanoch by sa stal komfortnejší. Naším zámerom je aj vydať pohľadnicu obce, ktorú už dlho nemáme k dispozícii, turistickú brožúrku o histórii a súčasnosti Doľan a propagovať obec aj inými dostupnými prostriedkami.

Pomôcť tam, kde treba

Jedným z cieľov združenia je aj podpora sociálne slabších a handicapovaných ľudí obce. Nie je to ľahká úloha, ale čo je už v dnešnej dobe ľahké. Budeme sa snažiť získať podporu pre týchto ľudí z rôznych fondov a nadácií, aby sme medzi sebou nenašli človeka, ktorý by povedal, že sa mu v Doľanoch žije ťažko. Začneme, napríklad, vybudovaním bezbariérového prístupu do domu kultúry, aby sa každý jeden človek v obci mohol zúčastniť našich spoločenských podujatí.

Príďte medzi nás

Občianske združenie Spolok pre krajší život v Doľanoch uvíta vo svojich radoch každého, kto má vôľu zlepšiť život v obci. Členom združenia sa môže stať ktorákoľvek fyzická osoba staršia ako 15 rokov alebo právnická osoba bez ohľadu na národnosť, trvalé bydlisko či svetonázor. Ak chcete pomôcť združeniu v jeho činnosti, nemusíte byť jeho aktívnym členom. Môžete pomôcť aj sponzorským darom priamo na účet združenia a vyjadriť aj svoju vôľu, na ktorú konkrétnu aktivitu dar dávate.

Mgr. Tatiana Heldová, zakladajúca členka OZ SKŽD

Pripravujeme pre vás...

Už sa neviete dočkať vín ročníka 2011? Aké budú, čo nový ročník prinesie?

Radi by sme vám priblížili azda najťažšie obdobie vinárov a tradíciu uvádzania mladých vín. Stará vinárska poučka tvrdí, že nie je rozdiel medzi mladým vínom a mladou ženou. Obe sú totiž veľmi nezrelé a dokážu nás neskutočne omámiť.

Podľa definícií, ktoré nájdeme v mnohých učebniciach a článkoch o víne, je mladé víno produktom primárnej fermentácie hroznového muštu, bezprostredne po tom, čo sa skončí prvá fáza. Takéto víno na svojom začiatku života je nezrelé svojou naivitou a neskúsenosťou, je veľmi svieže, ale ešte stále akoby neposkladané a

vo svojej podstate nedokončené. Samozrejme, inak sa na fenomén mladých vín pozerajú marketingoví pracovníci a obchodníci - najlepšie víno je predané víno. Na druhej strane, v celom procese, ktorému sa títo ľudia venujú, je na konci ich snaženia spokojný zákazník, čím pochopíme rozmanitosť spôsobov, akými chcú zaujať.

Tradícia oživa

Stará vinárska povera tvrdí, že mladé víno sa má prvýkrát ochutnať na svätého Martina. Dovtedy by malo zostať v pivnici, pretože zvukom zvonenia pohárov sa môže víno zlomiť. Táto povera pochádza zo skutočného života, keďže v období okolo svätého Martina uzatvárali zmluvy vlastníci viníc a správcovia. Nik zo správcov nechcel riskovať, že ponúkne víno, ktoré sa nebude páčiť, čo by mohol byť dôvod na to, aby zmluva nebola obnovená. Svätomartinské víno hovorilo o tom, ako sa správcovi vydaril rok. Práve preto sa u nás vína uvádzajú vždy prvý pondelok v novembri. Každoročne

otvárame pivnice s mladým vínom a organizujeme putovanie za vínom. Združenie Malokarpatská vína cesta každoročne privíta vo svojich pivniciach tisíce zvedavých maratónco, ktorých cieľom je poznávať, akou cestou kráča slovenské víno.

Šesť tohtoročných klenotov

„Cieľom uvádzania mladého vína je aj posilňovanie historického povedomia k tradíciám a poukázať na to, že víno je súčasťou slovenskej kultúry a gastronómie. Putovanie za vínom je vzdelávací proces,“ hovorí Ing. Jozef Mikuš. „Dnes už

vieme, že pravdepodobne budeme mať na Deň otvorených pivníc pripravené tieto vína – Merlot rosé 2011 – ružové víno vyrobené z modrej odrody, Merlot 2011 – biele víno vyrobené z modrej odrody, Chardonnay 2011 – NS, suché, Rulandské šedé NS 2011 – polosuché, Modrý portugal 2011 – NS, suché, Tramín červený 2011 – polosladký,“ konštatuje Ing. Jozef Mikuš.

Tešte sa na biely i ružový Merlot

„Tento rok sme vyskúšali z viacerých modrých odrôd v množstve asi desaťtisíc litrov vyrobiť biele a ružové víno, aby sme videli, ktorá odroda bude najlepšia na túto nezvyčajnú kombináciu. Dnes môžem povedať, že sa nám podarilo ružové víno z odrody Merlot, ktoré má sladkú ovocnú vôňu a chuť po čerešňovom kompóte. Ďalšou špecialitou je biele víno z odrody Merlot, s chuťou a vôňou po slivkách až figách,“ láka majiteľ JM Vinárstva Doľany na mladé vína.

Mladé víno pre mladých v srdci

Ako vidíte, s mladými vínami z JM Vinárstva Doľany sa rozhodne máte na čo tešiť! Vína označené ako Mladé víno sa síce javia ako marketingový nástroj, ale je to naša snaha predaja vína a možnosť ukázať ľuďom rozmanitosť podôb vína. Snažíme sa vychovávať zákazníkov ku kultivovanejšej podobe konzumácie vína. Toto je zároveň cesta, ako sa víno stáva fenoménom zdravého spôsobu života a lifestyleovou hodnotou.

Následky povodne ešte vidno

Nezištná pomoc doľanských hasičov pri oprave križovatky: Jozef Zlocha a Peter Vizvář v akcii.

Spúšť, ktorú po sebe v našej obci zanechala júnová povodeň, sa dári odstraňovať len postupne. Malé aj väčšie opravy a práce už máme za sebou, väčšie prebiehajú podľa toho, koľko je peňazí je na ich realizáciu k dispozícii. Na obnove cesty na Zabité, regulácii koryta potoka i na kompletnej rekonštrukcii mosta na hornom konci stavbári usilovne pracujú, aj vďaka tomu, že BSK vyčlenil na tieto práce asi 800 tisíc eur.

Dve najväčšie poškodenia križovatiek v strede dediny však musí obec sanovať sama, z vlastných prostriedkov, resp. z tých, ktoré sa jej podarí na tento účel získať od sponzorov. Sľubované peniaze od vlády sú stále v nedohľadne, ešteže sa časť prác podarilo urobiť vďaka sponzorom a pomoci doľanských hasičov, družstva, vinárstva JM a ďalších dobrovoľníkov, a hlavne vám všetkým, ktorí viete priložiť ruky k dielu.

Nápomocnú ruku pri odstraňovaní škôd podali mnohí sponzori a firmy, medzi nimi aj spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., ktorá aj takýmto spôsobom prispela k tomu, aby sa obec čo najskôr dostala z najhoršieho. „Našej spoločnosti nie sú osudy dotknutých obyvateľov obce ľahostajné, preto sme nezaváhali a rozhodli sme sa pomôcť, aby sa obec a najmä jej obyvatelia, vrátili čo najskôr do štandardu bežného života,“ vyjadril sa Vladimír Michniewicz, výkonný riaditeľ spoločnosti.

Na dokončenie opravy a rekonštrukcie oboch križovatiek však treba ďalšie prostriedky, ktoré sa starosta snaží získať. Tie, ktoré obec už na opravu získala, však treba minúť do konca roka.

Most na hornom konci sa musel postaviť úplne nanovo.

Najlepšie by bolo dokončiť obidve križovatky, vybudovať ostrovček, nový chodník, stihnúť to do zimy a nezačít pritom obec. A dobrá správa nakoniec - most pod Pílou, ktorého rekonštrukcia strpčovala život pri doprave autami smerom na Modru, by mal byť v čase vydania novín už spojzdený, teda skôr, ako sa plánovalo. Most na hornom konci v Doľanoch by mal byť do konca mesiaca prejazdny tiež. Viazne to na prekládke vodovodného potrubia zo strany ZSVAK.

Väčší, pevnejší, bezpečnejší: nový most pod Pílou sa podarilo dokončiť v predstihu.

Spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., sa spolupodieľa na obnove obce Doľany zasiahnutej povodňami.

0800 00 42 42
proficredit@proficredit.sk
www.proficredit.sk

PROFI CREDIT
Váše partner

Prežite zimu v teple, ale bez požiaru

Z dlhodobých prehľadov požiarovosti vyplýva, že zimné obdobie je spojené so zvýšeným počtom požiarov v bytových priestoroch a rodinných domoch. Príčinami týchto požiarov sú činnosti spojené s vykurovaním a používaním rôznych ohrievacích a vykurovacích telies. Profesionálni hasiči si vás dovoľujú upozorniť na dôsledné udržiavanie komínov a dymovodov v takom

stavebno-technickom stave, aby pripojením tepelných spotrebičov bola dodržaná protipožiarna bezpečnosť počas celej ich prevádzky.

Nezanedbávajte pravidelné čistenie a kontrolu komínov v lehotách a spôsobom, ktorý stanovuje vyhláška MV SR č. 401/2007 Z.z.. Vždy dbajte na správnu obsluhu vykurovacieho a komínového telesa, aby sa v jeho

blízkosti nenachádzali žiadne horľavé látky. Pri manipulácii s popolom buďte opatrní. Pri zakurovaní nepoužívajte horľavé kvapaliny, ako napr. benzín, lieh, petrolej a pod. Požiare od vykurovacích telies v nemalej miere vznikajú nesprávnou inštaláciou, nesprávnym umiestnením, technickou poruchou a taktiež i nesprávnou údržbou. Pod príčinou vzniku požiaru sa často podpisuje i nevhodná konštrukcia komína, zamurovaný trám v komíne, špáry v komíne, vznietenie sadzí a veľa krát i nesprávna inštalácia dymovodu.

Keď sa pri používaní spotrebičov budete riadiť týmito radami, predídete vzniku požiaru vo vašom domove a prežijete vykurovacie obdobie spokojne a bez obáv z požiaru.

mjr. Ing. Jarmila Bartošová
OR HaZZ v Pezinku

Žijú medzi nami: Martina a Vladimír Královci

Maľovanie pod lesom

V predstavovaní zaujímavých osobností, žijúcich v Doľanoch, sme tentoraz namiesto podnikania zablúdili do sféry umenia. Na samom konci uličky pod lesom sa totiž v garáži, prerobenej na miniateliér, rodia krásne obrázky a ilustrácie. Ich autormi sú Martina Matlovičová - Králová a Vladimír Král. Na naše otázky odpovedala za oboch pani Martina.

Obaja ste študovali animovanú filmovú tvorbu na VŠMU, dokonca ste boli spolužiaci. Ale obaja sa venujete maľovaniu, resp. ilustrátorstvu. Prečo?

Počas štúdií na Katedre animovanej tvorby som pochopila, aký náročný a zdĺhavý proces je príprava a realizácia čo i len veľmi krátkeho animovaného cvičenia, a keď som svoju absolventskú trojminútovú prácu animovala pol roka, uvedomila som si, že animačný prekresľovací stolík už nechcem ani vidieť. Výtvarná tvorba (ktorá je v animovanom filme síce dôležitá, ale oveľa podstatnejšie je vystavanie príbehu), ma priťahovala od detstva, keď už ako školáčka som si všímala ilustrácie v knihách a rozmanitosti v štýloch ilustrátorov a snívala, ako raz budem patriť medzi nich...

Ste výtvarníčkou a ilustrátorkou „na plný úväzok,“ Vladimír maľuje skôr zo záľuby „popri

zamestnaní“ v reklamnej agentúre. Čo je lepšie?

Pokiaľ ide o zárobok, je lepšia reklama, ale pokiaľ sa pýtate na radosť a uspokojenie z práce, maľovanie nad reklamou neprekonateľne vedie.

Kto z vás dvoch je väčším kritikom toho druhého?

Vlado vie veľmi presne pomenovať „nedostatky“ na mojich maľbách. Ja až taký kritik nie som, „zožeriem“ všetko, čo vytvorí.

Kam chodíte po inšpiráciu? Je rozdiel, keď musíte niečo vytvoriť na objednávku, napríklad ilustrovať knižku, a keď si maľujete len tak, „pre seba“?

Inšpiráciou môže byť čokoľvek. Kniha, dobrý film, divadlo, zážitok, dovolenka, betónovanie záhradného múrika. A zakaždým, keď sa vrátim z knižného veľtrhu

detskej knihy v Bologni, (bola som tam „až“ dva razy...) cítim takú tvorivú silu, že okamžite musím ísť maľovať. Pri maľovaní obrazov mám „voľnú ruku,“ hlava je lenivá vymýšľať obsahy a viac sa sústredím na techniku a kombináciu farieb a materiálu. Pri ilustrovaní knižky sa treba držať príbehu.

Čo považujete vo svojej doterajšej umeleckej kariére za najväčší úspech?

Za úspech považujem samotný fakt, že robím to, o čom som v detstve snívala, a milou satisfakciou sú aj ocenenia za knižky: Zlaté jablčko z BIBu (Bienále ilustrácií Bratislava), Cena ministerstva kultúry za knihu Tracyho tiger, a v Čechách Zlatá stuha za knižku „A pak se to stalo!“

Dokážete pracovať aj keď na to, povedzme, „nemáte náladu“?

Samozrejme, musíme dodržiavať

Martina: poštová známka s ocenenou ilustráciou z BIB 2009

termíny (o tom by mohol hovoriť predovšetkým Vlado, keby teraz nemusel, v nedeľu na obed, pracovať za počítačom), či sa nám chce alebo nie, ale dá sa aj bez „nálady“ urobiť celkom pekná vec.

Sú vaše výtvarné štýly odlišné? V čom?

Odlišní sme veľmi, ale zároveň registrujem aj isté ovplyvňovanie sa navzájom. Myslím, že spoločné máme farebné ladenie a slabosť pre reliéfne nanášanie farieb a koláž, páčia sa nám podobné veci.

Nestáva sa vám, že do nejakého obrazu vložíte toľko energie, že vás natoľko pohltí, až vás to duševne vyčerpá?

Stáva sa mi to veľmi často, vlastne zakaždým, čiže nonstop, je to bludný kruh. Výtvarník, ak si nedá pozor, stráca sociálny kontakt, maľovanie je asi najintrovertnejšia práca na svete, preto si treba vedieť rozdeliť čas, či skor oddeliť prácu a oddych. Mne sa to celkom nedarí, raz ma tie obrazy zožerú.

Je maľovanie viac tvrdá robota a technika alebo skôr momentálna inšpirácia, nápad, vnuknutie, neopakovateľný moment?

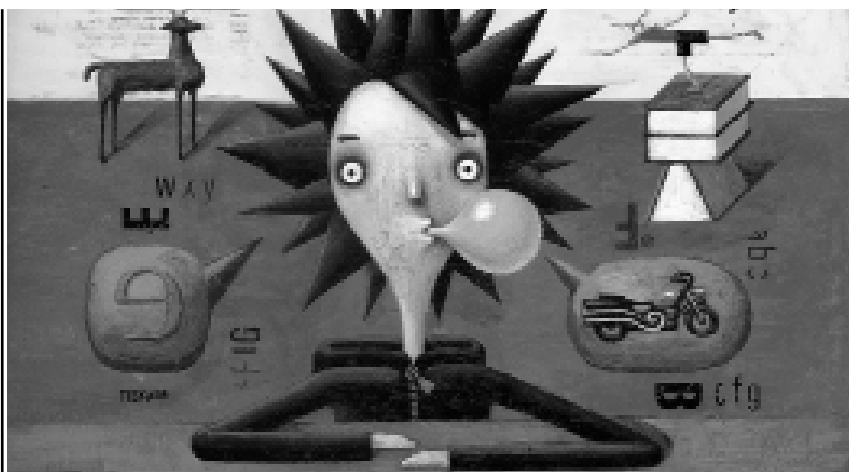
Ako kedy. Teraz naposledy som ilustrovala čítanku pre tretiakov a to bolo celkom náročné, boli tam ukážky rôznych literárnych žánrov, a nie na všetky som vedela reagovať.

Koľko obrazov, resp, ilustrácií ste už namaľovali?

Knižiek okolo dvadsať, obrázky nerátam, ale asi veeeelmi veľa.

Ako sa pozeráte na vzťah dnešnej spoločnosti k umeniu? Sú skutoční umelci docenení a ocenení? Platí, že kto má peniaze, väčšinou nemá vkus?

Ja si nerobím žiadne ilúzie čo sa týka záujmu spoločnosti o

Vladimír: obálka knihy *Analfabeta Negramotná*

umenie, nechcem tu frflať a lamentovať, že spoločnosť je dnes konzumná, a že pred tým nebola. Myslím, že v porovnaní „dnešná“ a „včerajšia“ ani tá včerajšia „nekonzumná“ nebola na tom lepšie a že pomer umeniachtivých a neumeniachtivých ostal zachovaný. Miera vkusu či nevkusy nesúvisí ani s tučnejšou peňaženkou, ani „chudobnejší“ ľudko nemusí vedieť rozlíšiť kvalitu, podobne ako „boháč“. A či sú umelci docenení, na to neviem presne odpovedať, celkovo asi nie sú, ale niektorí sú, veľa dnes robia médiá, keď sa bude o vás veľa písať a hovoriť, zožerú vás aj s navijákom. Umelec sa musí vedieť aj predať, myslím, že len talent nestačí.

Ako vám býva v Dol'anoch úplne pod lesom?

Ujde to. Pred siedmimi rokmi sme kúpili starý dom a ako nepraktickí ľudia z paneláku sme sa dost' nalopotili, kým sme ho ako-tak dali do poriadku, niekedy to bolo celkom dobrodružné. Les je super, aj srnky, slimáky, žaby sú super. Ja som z toho bola prvé roky veľmi očarená, že môžem vyjsť v papučiach do lesa.

Myslíte si, že sa dnes dá vyžiť z maľovania obrazov?

Podľa toho, aké máte nároky.

Ferrari si asi v živote nekúpim, ale kľudne stačí aj ojazdený červený Renaultík.

Ďakujeme za rozhovor.

Mgr. Art. Martina Králová, kedysi Matlovičová, nar. 1975 Bratislava

1990 - 1994 - stredná umelecko-priemyslová škola, odbor výstavníctvo, potom propagačná grafika

1994 - 1999 - Vysoká škola múzických umení, katedra animovanej tvorby

2004 - sa presťahovala na vidiek

2007 - sa vydala - tvorí v slobodnom povolaní

Výstavy

2001 - BIB, Bienále ilustrácií, Bratislava

2002 - Bologna children's Book fair, Bolona

2003 - Cafe gallery, Bratislava

2003 - BIB, Bienále ilustrácií, Bratislava

2004 - Michalský dvor, Bratislava - Mestská knižnica, Piešťany

2005 - BIB, Bienále ilustrácií, Bratislava

2007 - Ex cafe, Bratislava - BIB, Bienále ilustrácií, Bratislava

2009 - BIB, Bienále ilustrácií Bratislava

Ceny

2009 - BIB Bratislava - Zlaté jablko

Z histórie Dolian

Tajomstvo prvého erbu

Najstaršie dochované podoby dolianskej pečate (a teda aj erbu) z 18. storočia (vľavo) a z roku 1822.

Súčasný erb našej obce vzdáva hold vinohradníctvu a patrónovi obce Sv. Leonardovi. Hoci jeho dnešný, moderný vzhľad, vychádza z histórie obce, predsa len to nie je prvý originál. Ten ostáva stále zahalený rúškom tajomstva – jeho skutočná podoba sa totiž nezachovala.

Najrozsiahlejšie informácie o dolianskom erbe a jeho vývoji nájdeme v diele Jozefa Nováka z roku 1972 o slovenských mestských a obecných erboch. Najstarší odtlačok pečatidla Dolian s erbom našiel na liste z 20. decembra 1634 a jeho hlavný motív popísal ako postavu vinohradníčky stojacej na kopci s dvoma strapcami hrozna v rukách. Podľa renesančného tvaru štítu išlo o staršie zobrazenie zo 16. storočia, čo potvrdzuje aj list z roku 1535, spečatený pečat'ou richtára.

Ako ho poznáme dnes

V deväťdesiatych rokoch 20. storočia sa symbolmi obce

zaoberal Ladislav Vrteľ, ktorý postavu v erbe interpretoval raz ako sv. Vendelína (s odvolaním sa na pečat' z roku 1696) a potom - na základe odtlačku pečate z 18. storočia - ako postavu sv. Leonarda. S touto interpretáciou figúry bol erb Dolian (vo forme novotvaru) v roku 1995 zapísaný aj do Heraldického registra Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Medzi prvými

Až pomerne nedávno, v roku 2006, upozornil Vladimír Rábik vo svojom článku v časopise Slovenskej genealogicko-heraldickej spoločnosti na informáciu autorskej dvojice Illézy – Petkó z konca 19. storočia. Podľa nej mali Doľany už 20. februára 1582 dostať od kráľa a cisára Rudolfa II. mestskú pečat' (város pecsétje). „Otental“ bol až do polovice 16. storočia označovaný ako dedina (possessio), a až v dôsledku rozvoja pod Fugerovským červenokamenským panstvom

mu v druhej polovici 16. storočia bol udelený titul mesta (oppidum). Trhové a erbové výsady získala Častá v roku 1560, Doľany v roku 1582.

Jarmok, pečat', erb

Ako však vyzerala prvá dolianska „mestská“ pečat', v prípade ktorej už môžeme hovoriť aj o erbe? Jej popis nájdeme v kráľovskej listine, ktorou cisár Rudolf II. udelil Doľanom v roku 1582 právo usporadúvať dva výročné jarmoky – prvý v nedeľu a v nasledujúce dni pred sviatkom Očisťovania Panny Márie (2. február) a druhý v najbližšiu nedeľu po sviatku sv. Michala Archanjela (29. september). V tom čase bolo bežným zvykom spolu s jarmočným právom udeliť menším mestečkám zároveň aj právo pečate, a teda i vlastného erbu. Podľa textu mala pečat' znázorňovať v zlatom štíte za kamenným trojvrším stojaceho chlapca odedého „v nebeskej farbe“ - teda nahého - s obnaženou hlavou a rozopätými rukami, v ktorých drží po jednom zelenom strapci hrozna s bobuľami.

Pocta Sv. Leonardovi

Jeho presná podoba sa však nedochovala. Asi najbližšie k „originálu“ má pečat' z listu, ktorý richtár a rada mestečka 20. decembra 1634 adresovali trnavskej mestskej rade. Mala okrúhly tvar s priemerom 24 mm, vonkajší lem tvoril perlovec, pečatné pole vyplňal štít ešte renesančného tvaru (jeho bočné

steny sú prehnuté dovnútra), no po krajoch už bol zdobený ranobarokovými rozvilinami. Kruhový nápis SIG • OP • OTHTENTHAL (= Sigillum oppidi Ottenthal), bol rozložený po bočných okrajoch pečatného poľa. Pôvodná podoba nášho erbu tak zatiaľ ostáva zahalená rúškom tajomstva. Aj preto, že v mestskom erbe Dolian došlo v druhej polovici 17. storočia a najmä v 18. storočí k zmene vnímania erbovej figúry - chlapca vystriedala postava svätca Sv. Leonarda, ku ktorému už od stredoveku prechovávali v Doľanoch hlbokú úctu a zasvätili mu aj kaplnku, postavenú už koncom 14. storočia.

Tradícia jarmokov

Zaujímavé je, že jarmokov mohli Doľany v čase

udelenia práv usporadúvať viac. Už 26. marca 1580 vydal totiž Rudolf II. v Prahe listinu, ktorou na osobnú žiadosť Fugerovcov povolil konať v Doľanoch iné dva výročné jarmoky: prvý na najbližšiu nedeľu Exaudi pred Turícami a druhý na najbližšiu nedeľu pred sviatkom sv. Bartolomeja (24. augusta). Koncom 16. storočia sa teda v Doľanoch mohli konať až štyri výročné jarmoky.

Potvrdené, spečatené

V roku 1629 dostali Doľany novú výsadnú listinu, ktorou Ferdinand II. mestečku nanovo udelil právo usporadúvať štyri výročné jarmoky. Ich termíny sa nie vždy kryli s termínmi z predchádzajúceho obdobia -

prvý jarmok sa mal konať v nedeľu Reminiscere (v druhú pôstnu nedeľu), druhý jarmok v nedeľu Exaudi, tretí jarmok 6. augusta (slávil sa vtedy sviatok Premenenie Pána) a napokon posledný jarmok panovník na osobitnú žiadosť Doľancov preniesol z pôvodného termínu 6. novembra na nový termín 14. októbra.

Napokon panovník ešte obyvateľom Dolian udelil aj právo týždenných trhov, ktoré sa mali konať vždy v nedeľu. V listine sa osobitne podotýka, že uvedené jarmoky a trhy obyvatelia Dolian konávali takto aj v minulosti a mali na ne aj výsadné listiny, ktoré sa však nenávratne stratili v časoch povstania Gabriela Bethlena v rokoch 1619 – 1626.

Čo nového v škôlke?

V našej materskej škole v Doľanoch sa toho udialo veľmi veľa. Od septembra máme 30 žiakov, z malákov sú už veľkáči, ktorí mladším so všetkým radi pomôžu. Hneď na začiatku školského roka nás prišiel navštíviť doliansky chovateľ suchozemských korytnáčiek Jozef Brestič, ktorý deťom predstavil svoje zverienkyne. Deti sa veľmi tešili a každé z nich sa s korytnáčkami odfotovalo. O niekoľko dní na to rodičia zorganizovali víkendovú brigádu a namaľovali všetky staré drevené stoličky. Zelené, žlté, červené, modré, s korunkami pre princezné a s autičkami pre princov, s písmenkami pre predškolákov a s obrázkami do jedálne. Každý si tu nájde tú svoju obľúbenú. Podarilo sa nám skrásliť aj plechovú búdu na dvore, na ktorú Matúško Török (5 rokov) nakreslil obrovského dinosaura.

Začiatkom októbra sa konal veľmi obľúbený Pochod svetlonosov po dedine. V októbri deti navštívili mladí

zubári z projektu Dentalalarm, ktorí nám ukázali, ako si máme správne čistiť zúbky. Aj tento rok majú naše deti raz do týždňa angličtinu s lektorkou Majkou Hudákovou, ktorú si veľmi obľúbili.

Škôlka má od nového školského roka zavedený aj internet, vďaka ktorému sa zefektívnila komunikácia s rodičmi. Okrem novej e-mailovej adresy skolkadolany@gmail.com, môžu so škôlkou komunikovať aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, kde sme zriadili uzatvorenú skupinu, do ktorej majú prístup rodičia detí a nájdu tam fotografie z našich každodenných aktivít. Naši predškoláci sú veľmi šikovní a vystupovali aj na akcii Ompitál sa baví v Dome kultúry.

Ku koncu roka pripravujeme spolu so základnou cirkevnou školou Vianočný bazár, kde budeme predávať výtvary našich detí, hračky, ktorých sa deti dobrovoľne vzdali a ktoré ešte niekoho určite potešia. Výťažok z predaja pôjde na činnosť školy a materskej školy. O dátume konania akcie vás budeme včas informovať. Veríme, že nás podporíte a pomôžete skrásliť prostredie našich detí.

Andrea Heldová

Čo sa udialo v Doľanoch

Deň úcty k starším

„Skôr narodených si už málokto všima. Pre niekoho sú zaujímaví iba pri poberaní dôchodku alebo keď sa delí majetok. Ale je aj veľa takých, čo si uvedomujú, že keby nebolo starých, nebolo by ani mladých a za to, akí sme, vďačíme vo veľkej miere im,“ týmito výstižnými slovami otvoril starosta v poslednú októbrovú nedeľu v dome kultúry slávnostné posedenie so seniormi. Program Dňa úcty k starším pred zaplneným hľadiskom otvorili žiaci ZČŠ Sv.Leonarda so zaujímavým vystúpením, do ktorého zakomponovali aj rozprávku.

Vystúpenie Častovanky spestril nám všetkým známy „ľudový rozprávač“ Titus Holič. Je to síce častanská dychovka, ale účinkujú v nej aj naši - J. Setnický, F. Ješko, A. Demovič a spievajú Jozef Dobšovič a Anička Setnická. Akcia, ktorú zorganizoval

OU Doľany, určite splnila svoj účel - ľudia sa stretli, zabavili, zaspievali

si, pookriali po svojich každodenných väčších či menších starostiach, a ani sa im nechcelo odísť. Zásľuhu na výbornom priebehu má Komisia rozvoja vzdelávania, kultúry a mládeže pod vedením Stanky Oravcovej.

Do príprav sa ochotne zapojila aj mládež, ktorá takto zmysluplne

využila svoj voľný čas. Pekáreň Častá poskytla sponzorsky pohostenie v podobe vynikajúcich makovníkov a orechovníkov, Potraviny Pavol Slaninka prispeli nápojmi, pán Anton Horváth poskytol chutné víno a Jožko Setnický zabezpečil koncertovanie dychovej hudby Častovanka. Vďaka!

Novinky z dolianskej fary

Vďaka aktivite nového pána farára Jána Bučeka máme v Doľanoch okrem iného aj dve novinky - pobožnosti, ktoré sa konávajú na kostolíku, zasvätené patrónovi Dolian Sv.Leonardovi a novú webovú stránku fary. Počasie ešte začiatkom novembra prialo, takže na kostolíku sa konali

aj pekné dušičkové omše so sviecami. Pre tých, čo idú s dobou, je k dispozícii nová webová stránka www.dolany.fara.sk, kde sa dozviete všetko potrebné, nájdete tu i liturgický kalendár, články zo sveta a ďalšie užitočné informácie.

Aj my sme tam boli

...Nepi, Jano, nepi vodu, voda ci je len na škodu. Radšej si daj pohár vína, to je dobrá medicína...

V posledný septembrový víkend sa v Modre konalo tradičné vinobranie, na ktorom sa zúčastnili aj zástupcovia obce Doľany pod vedením starostu Jozefa Mruškoviča. Najskôr šikovné ruky Mgr. Marianny Konopovej v sobotu 24.9.2011 vyzdobili traktor a „vlečku“ zapožičanú od firmy JM Vinárstvo

Doľany. V nedeľu 25.9.2011 si do nej nasadli štyri krojované mladšie i staršie ženy spolu so spevákami „Opmpitálski chlapi,“ a spolu sa s pekným spevom a veselou náladou zúčastnili alegorického sprievodu mestom Modra. Počas samotného sprievodu priamo z vlečky podávali okolostojacim návštevníkom sladké hrozno a výborný burčiak, za čo si od ľudí vyslúžili pochvalné ďakovné slová.

Keď sa chce, tak to ide

Málo využívaný priestor v podkroví obecného úradu sa za posledné tri týždne zmenil na nepoznanie. Zmizli okopané a zatečené steny, kopy múch a steny zažiarili novými farbami. Priestoru sa ujal Spolok pre krajší život v Dol'anoch a určený je pre nás, Dol'ánčanov, pričom stolný tenis si sem mládež môže prísť zahrať tak ako doteraz. O neuveriteľnú premenu sa postarali dobrovoľníci, ktorí vymaľovali, kúpili farby, nábytok a najmä investovali veľmi veľa zo svojho voľného času pre dobrú vec. Veľká vďaka patrí Lucii Haluškovej, Beate Törökovej, manželom Andrei a Pavlovi Vadovičovým, Dagmar Schmidtovej, Vladovia MartineKralovcom, Erike a Romanovi Mikovičovcom, Jozefovi Brestičovi, Jozefovi Krchnákovi, Kristine Bucherovej, Zuzane Tomašovičovej, Marcele Radenkovičovej a všetkým, ktorí nám pomohli s maľovaním a vybavením miestnosti a doniesli čo bolo treba. V priestoroch Klubu, ako ho medzi sebou voláme, budú každý piatok tvorivé dielne, v nedeľu tanečná a počas týždňa sa tu v stredu od 15,00 do 19,00 môžu stretávať

mamičky, dôchodcovia a obyvatelia Dolian, aby si posedeli pri kávičke alebo čaji, zahrali si spoločenské hry, prečítali si časopisy, či len tak strávili pekný čas. O akciách budeme informovať prostredníctvom plagátikov, internetovej stránky a stránky na facebooku s názvom Spolok pre krajší život v Dol'anoch.

Tvorivé dielne

Od 11.11. 2011 sa každý piatok o polpiatej môžete zúčastniť na Tvorivých dielnach pre deti, ale aj dospelých. Pod dohľadom vyštudovanej výtvarníčky Lucie Haluškovej a jej hostí sa zoznámite s rôznymi výtvarnými technikami a môžete si tu vyrobiť darčeky pre svojich najbližších. Cena za kurz, ktorý trvá približne 2 až 3 hodiny, je od 1 do 3 eur v závislosti od druhu materiálu, ktorý sa použije. Tešiť sa môžete na ozdobovanie servítkovou technikou - decoupage, na výrobu sadrových odliatkov, na výrobu náušnic a bižutérie, rôzne výtvarné a textilné techniky, na kašírovanie - tvarovanie z novinovej hmoty, vyrobíme

si aj papierové modely a závesné ozdoby.

Tešíme sa na vás. Prvá hodina 11. novembra bude pre všetkých zadarmo a vyrobíme si sadrové zapichovadlá do kvetináča. Naše výtvary sa pokúsime predať na jarmoku a výťažok z predaja použijeme na nákup materiálu na tvorivé dielne. Ak máte doma akýkoľvek výtvarný materiál, ktorý by sme mohli použiť a vy ho nepotrebuje, budeme radi, ak nám ho poskytnete. Dakujeme a tešíme sa na vašu účasť.

PhDr. Andrea Heldová

OMPITÁL SA BAVÍ

*Ket sa venku zjesenivá,
víno do sudov sa nalíva
a uzímené telo pri peci ohríva...*

*Ompitál je pekná dzedzina,
ľudé sú jak jedna rodzina.*

A Dol'any ?!

*Dedinka pod horami,
Zdobená spevom, piesňami,
kde radosť, šťastie kvitne
smútok duše mizne ...*

Týmito úvodnými veršami sa začal v nedeľu, 23. novembra, hudobno – zábavný program „Ompitál sa baví“. Dôvody jeho konania boli viaceré, o.i. vzájomné zblíženie sa občanov počas voľných sviatočných chvíľ a krátky exkurz zábavného formátu do starých ľudových čias našej dediny a zároveň jej prezentácia v súčasnej modernej forme.

Počas programu odzneli viaceré ľudové piesne i moderné skladby v kombinácii s humorným slovom v básni a v scénke. Nálada publika ako aj samotných účinkujúcich bola veselá a uvoľnená. Obecnosť sa zapájala do programu nielen povzbudzujúcim potleskom, ale aj spoločným spevom, ktorý vyvrcholil

Dobry vietor pre Šarkaniádu

Ďalšiu z úspešných a pekných akcií sme zažili 9. októbra na futbalovom ihrisku. Spoločnému púšťaniu šarkanov spojenému so súťažou žičilo aj počasie, fúkal dobrý vietor, takže takmer tri desiatky šarkanov sa dosýtosťou vyšantili aj so svojimi majiteľmi. Tými boli dolianske deti so svojimi rodičmi, ktoré si na súťaž pripravili doslova skvosty na povrázkoch. Bolo sa na čo dívať. V tomto prípade naozaj nezáležalo na tom, kto zvíťazil, šarkany si veselo poletovali aj po vyhodnotení súťaže, keď sa deti mohli navyše pod dohľadom inštruktorky správne naučiť hádzať „lietajúce tanierce“ frisbee. Za zorganizovanie príjemného, milého popoludnia, ktoré sa stalo (verme) začiatkom novej tradície a ktoré spestrilo nedeľu našim deťom i rodičom, patrí poďakovanie Stanke Oravcovej, Marianne Konopovej, manželom Mikovičovcom, Vadovičovcom a ďalším.

v tradičnej „Ompitálskej hymne“.

Po skončení programu bolo vďaka ochotným sponzorom pripravené občerstvenie a rovnako toto spoločné posedenie bolo sprevádzané pekným spevom účinkujúcich. Aj touto cestou vyslovujeme úprimné poďakovanie

všetkým zainteresovaným sponzorom, ďalej zvukovému technikovi Mariánovi Kičinovi, účinkujúcim a obecnosť sa zapájala do programu „Ompitál sa baví“.

Nech žije Ompitál, nech žijú Dol'any !

PhDr. Ida Konopová, PhD

Nenechajte si ujst'!

Program akcií v Dolanoch v najbližších troch mesiacoch

12. novembra 2011 **1.Ompitálsky jarmok** (10,00 - 18,00 hod) DK J.Fándlyho Dolány
17. novembra 2011 **Jesenný beh pre všetkých** (registrácia od 12,00 hod pred OU)
18. - 19. novembra 2011 **Deň otvorených pivníc 2011** (18.11. od 14,00 do 21,00 hod, 19.11. od 12,00 do 21,00 hod)
26. novembra 2011 **Hodová zábava** Od 19,00 DK J.Fándlyho Dolány
- 5.decembra 2011 **Mikuláš v kostole** O 18,00 hod omša po nej rozsvetovanie vianočného stromčeka
11. decembra 2011 **Vianočné trhy** (od 14,00 do 18,00 hod) DK J.Fándlyho Dolány
18. decembra 2011 **Advent na Mlyne** (od 15,00 do 18,00 hod) Vína z mlyna, Dolány
26. decembra 2011 **Interliga - futbalový turnaj** od 9,00 Multifunkčné ihrisko
26. decembra 2011 **Štefanská zábava** Od 19,00 hod DK J.Fándlyho Dolány
31. decembra 2011 **Turistika - spoločný výstup na Keltek Zraz** o 9,00 pred školou Dolány
31. december 2011 **1. Spoločný novoročný prípitok 2012** (od 23,30 hod - ...) Pred Obecným úradom
21. januára 2012 **Zabíjačka na Mlyne** (od 14,00 do 20,00 hod) Vína z mlyna, Dolány
22. januára 2012 **Vítanie novorodencov narodených v r. 2010 do života** (o 16:00 hod) DK J.Fándlyho Dolány
18. februára 2012 **Fašiangový sprievod masiek po dedine** Od 13,00 hod
Valentínska zábava s pochovávaním basy Od 19,00 hod DK J.Fándlyho Dolány

Pozvánka na jarmok

V sobotu, 12. novembra 2011, sa od 10. do 18. hodiny pod záštitou občianskeho združenia Spolok pre krajší život v Dolanoch bude konať v Dome kultúry Juraja Fándlyho prvý jarmok, ktorý chce nadviazať na jarmočné výsady udelené 20. februára 1582 cisárom a uhorským kráľom Rudolfov II. Termín sme prispôbili súčasným životným podmienkam a možnostiam, takže nebude bývať v nedeľu ako bolo zvykom, ale v sobotu.

Na prvom jarmoku máme prislúbenú účasť remeselníkov a podnikateľov nielen z Dolian, ale aj iných okolitých miest a dedín. Okrem ručných prác (háčkované a pletené čiapky, šále, rukavice, tašky, náhrdelníky, náramky, náušnice, vyšívané obrázky, háčkované dečky, keramika, suché kvety, ručne farbené šatky, drevené krčahy, drôtené ozdoby, vianočné ozdoby, maľované obrázky a pod.) si môžete zakúpiť med, víno vo fľaškách, zákusky, trička, mikiny ale aj nejakú menšiu či väčšiu vec od jednotlivcov, ktorí ju už nepotrebnú, ale vy sa jej potešíte. Možno povedať, že jarmok bude aj niečo ako blší trh alebo bazár prístupný všetkým.

V kulisách dolianskej dediny si budete môcť dať aj zadarmo vyšetrit' svoje zdravie cez špeciálny prístroj a detičky si budú môcť vmaľovať sadrové ozdoby alebo poskladať origami pod dozorom tiet z Tvorivých dielni občianskeho združenia.

Paravány s fotografiami Dolančanov či historickými fotkami našej dediny budú tvoriť dekoráciu tohto 1. Ompitálskeho jarmoku. Veríme, že tak vytvoríme príjemnú atmosféru, ktorú kedysi mohli zažiť naši predkovia na svojom jarmoku.

Mgr. Tatiana Heldová, OZ Spolok pre krajší život v Dolanoch

Jesenný beh pre všetkých

Štátny sviatok Deň boja za slobodu a demokraciu si v Dolanoch uctíme tým, že urobíme niečo pre svoje zdravie. Vo štvrtok, 17. novembra, sa uskutoční prvý ročník Jesenného behu pre zdravie, ktorý organizuje obec Dolány, TJ Dolány a KST Dolány s podporou Bratislavského samosprávneho kraja. Štart a cieľ behu bude pred obecným úradom, v kultúrnom dome budú zabezpečené šatne a WC. Registrácia súťažiacich do celkovo 16 kategórií prebehne od 12,00 do 12,45 hod, štart prvej kategórie škôlkarov, ktorí pobežia malý okruh, je o 13,00 hod. O 13,20 resp. 13,40 hod vybehnú postupne na trať dve kategórie žiakov (1.-4. ročník a 5.-8. ročník). O 14,00 prídu na rad dorastenci, dorastenkyne (do 17 r.) a ženy, ktorých čaká trať s dĺžkou 2100 metrov. Mužské kategórie nastúpia o 14,30 hod a pobežia na vzdialenosť 6300 metrov. Trať povedie obcou a jej okolím na asfaltovom povrchu i v teréne. Štartovné sa nevyberá, pre registrovaných pretekárov bude zabezpečené občerstvenie a ceny pre prvých troch bežcov v každej kategórii.

Príďte aj vy urobiť niečo pre svoje zdravie! Všetkých srdečne pozýva organizačný výbor.

Podporuje akcie a aktivity Dolančanov

DOLANSKÉ NOVINY, štvrťročník obce Dolány, vydáva Obecný úrad v Dolanoch.
Redakcia: PhDr.Peter Mariani, PhDr.Andrea Heldová. Vychádza v náklade 600 kusov, nepredajné - distribúcia zdarma. Grafická úprava Miroslav Piaček. Tlač CONET Pezinok.

Kontakt: OÚ Dolány, e-mail: dolanskenoviny@gmail.com

EV 4366/1